

MARIBOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelja in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—
semstro D 18.—, dostavljen
D 11-50, na izkaznice D 10.—
inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica.

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon Interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priležna črna. Tele-
fon št. 24. — SHS poštno-čkalov
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 17. decembra 1922.

Številka: 285.

Državna politika.

Maribor, 16. decembra.

Kdor je pričakoval, da bo Hrvatski blok kar čez noč odložil svoja kopja in se napotil v Beograd, da vodi parlamentarno politiko, je danes razočaran. Hrvatski blok ni došel v Beograd in tudi ni izgleda, da bi krenil tako kmalu. Njegova taktika je sicer nekoliko drugačna, včasih se dozdeva, kakor da glasno preklicuje vse, kar je trdil prejšnja leta — toda učinek te nove taktike je še vedno nezadosten in nezadovoljiv tako za blokaše same, kakor za one, ki jih pričakujejo na tleh pozitivne, parlamentarne politike. Če se govori o sporazumu, tedaj si je treba biti na jasnem, o čem naj se sporazumemo in kako. V vprašanjih, kjer gre za temeljne pogoje narodnega in državnega življenja, morajo biti karte odprte — s skritimi kartami se pripravljati ali vodi revolucija. Blokaši vedo dobro, kaj hočejo oni, ki vzdržujejo in podpirajo sedanjo vlado, nihče pa ne ve povedati konkretno, kaj hoče blok. Med demokrati in radikali obstaja nedvomno razlika v praktičnem pojmovanju državne ideje, ta razlika pa je za obe stranki utonila v Vidovdanski ustavi. Vidovdanska ustava je bila edini možni izhod iz ustavne borbe, ker se država ni mogla nasloniti na številne stranke in strahčice z najrazličnejšimi ustavnimi načrti, ki so pa ljubosumno varovale svoj snoli me tangeret. Država se je morala zanesti na dve najmočnejši stranki v parlamentu, ki sta priznavali njene dosežke in atribute: dinastijo, vojsko itd. in ki sta stali na stališču državnega jedinstva, kakor je bilo izraženo v aktu ujedinjenja. Najsi so obstojale idejne in taktične razlike, v trenutku, ko je šlo za to, da se reši državno in narodno jedinstvo, za katerim je takrat stala ogromna večina državljanov v srbijskih in osvobojenih pokrajinah — v tem trenutku je bilo jasno, da moreta dati ustavo samo dve najmočnejši parlamentarni stranki, ki se lahko zedinita na konkretnem ustavnem načrtu. Ta sporazum je bil dosežen in njegov produkt je Vidovdanska ustava. Kako malo se uporablja politična logika v našem javnem življenju, nam spručujejo nasprotniki sedanje ustave. Področje le en primer: Slovenska ljudska stranka je izdelala in predložila ustavni načrt, katerega kardinalna točka je pokrajinska avtonomija. Pustimo ob strani državno-pravno ali sploh teoretično in praktično vrednost tega načrta in se ozirimo le na njegovo dejansko izvedljivost, zakaj najlepše ideje so v političnem življenju prazna slama, če jih ni mogoče izvesti. Da bi Slov. ljudska stranka priborila zmago načelu pokrajinske avtonomije, bi si morala pridobiti potrebno večino. To se da doseči samo z iskanjem kompromisov z drugimi strankami. V ustavotvorni skupščini bi se moral formirati avtonomistični blok, ki bi se postavil nasproti radikalni in demokratski stranki, t. j. unitaristični koaliciji. S tem blokom bi morale obe stranki računati. Toda v prejšnji je bilo drugače. Razen avtonomističnega načrta so obstajali še mnogi drugi: federalistični (in sicer zajedničarski ter Protičev), na papirju tudi republikansko-separativistični itd. Opozicijske skupine so peč glasovale proti ustavi, niso pa se mogle zediniti na nobenem konkretnem ustavnem kompromisu, s katerim bi mogle apelirati na pristaše demokratske in radikalne stranke. Avtonomija Slov. ljudske stranke je mogla javnost ceniti le toliko, kolikor poslanec je stalo za njo in to je razmeroma neznamno število. Smešno pa je bilo, da so klerikalci zahtevali od demokratov

Konec krize?

Pašić sestavlja volilno vlado brez de mokratoev.

Beograd, 16. decembra. Včeraj m Tatvina koles. Te dni je bilo u- popoldne je imel ožji odbor radikalne stranke sejo, na kateri se je razpravljalo o kandidaturi za novo volilno vlado.

Beograd, 16. decembra. Iz kro- gov radikalne stranke se doznava, da je kralj ponovno poveril Pašiću sesta- vo volilne vlade, in sicer z onimi sku- pinami, ki jih smatra po svoji lastni u- videvnosti za sodelovanje v vladi, kot primerne.

Beograd, 16. decembra. Sinoči se je govorilo v radikalnih krogih o se- stavi nove vlade, v katero bi vstopila radikalna stranka, eventualno tudi

SKS ter skupina Karamehmedovića. Od zastopnikov zunaj parlamenta bi se pritegnili odlični predstavniki Hrvatov in Slovencev.

Beograd, 16. decembra. Vest, da je Pašić ponovno prejel mandat za se- stavo volilne vlade, se je v Beogradu razširila z bliskovito naglico. Razum- ljivo je, da je ta vest v vseh krogih, razen v radikalnih, vzbudila veliko presenečenje. Radikalci pa zatrjujejo, da je bila stvar že pred petimi dnevi rešena, in sicer takrat, ko se je sestav- ljala lista nove vlade. Konec krize se v političnih krogih komentira zelo raz- lično.

Vzroki padca dinarja.

Beograd, 16. decembra. Včerajš- nja »Pravda« piše, da so povzročile padec dinarja špekulacije, ki so se vr- šile z našo valuto, vsled česar priprav- lja finančni minister nove stroge od-

redbe. Pomočnik finančnega ministra, g. Plavšić, je napram novinarjem izja- vil, da je že izdelan zakonski predlog o kaznih radi prekrškov devizne na- redbe.

Razprava o manjšinskem vprašanju v Lausanni.

Lausanne, 15. decembra. Na jih vsebujejo pogodbe, veljavne v za- današnji seji podkomisije za manjšin- sko vprašanje so Turki pristali na to, da se reši to vprašanje po določbah, ki

padnih državah. Besedilo te pogodbe bodo sestavili zavezniki ter jo nato predložili Turkom.

Živi interes Amerike za evropska vprašanja.

Pariz, 15. decembra. (Izvirno.) A- meriški predsednik Harvey bo dne 23. dec. odpotoval v Zedinjene države, kjer bo poročal predsedniku Hardin- gu o uspehih in poteku razgovorov a- meriških poslaničkov v Londonu, Berli- nu in Bruselju glede reparacijskega vprašanja. Ameriška vlada je poznala

nemške predloge, ki jih je predložil državni kancelar Cuno ministrskemu predsedniku Bonar Lawu, že prej, predno so jih poznali zavezniki. Zedi- njene države baje nameravajo ponudi- ti Nemčiji zasebno posojilo. Ni pa še znano, kake garancije bo Amerika za- htevala od Nemčije.

Dr. Zimmermann na Dunaju.

Dunaj, 15. decembra: (Izvirno.) Generalni komisar dr. Zimmermann je danes zvečer došel na Dunaj.

Angeški parlament odgoden.

London, 15. decembra: (Izvirno.) Prestolni govor, s katerim se je odgo- dil parlament, apelira v svrhu vzpostav- vitve ugodnih pogojev za gospodarsko obnovo in ustaljenje Evrope na potr- pežljivost in odkritosrčno sodelovanje vseh narodov, posebno pa zainteresi- ranih.

Zaupnica franceskega parlamenta vladi.

Pariz, 16. decembra: (Izvirno.) Po de- bati o londonski konferenci je zborni- ca sprejela od vlade zahtevani dnevni red, ki vsebuje zaupnico vladi, s 512 glasovi proti 76 glasovom.

Bonar Law optimist glede reparacij.

London, 16. decembra: (Izvirno.) Na zborovanju unionistov je izjavil min. predsednik Bonar Law, da je po lon- donskih razgovorih več upanja na re- šitev reparacijskega vprašanja.

Ogrožena prehrana Nemčije.

Berlin, 15. decembra. (Izvirno.) Na današnji seji državnega zbora je izja- vil minister za prehrano, da bo le z uporabo vseh sil mogoče oskrbeti pre- hrano preko zime. Oskrba mest z mle- kom je skrajno v nevarnosti. Na mno- gih krajih je ljudstvo že tako obuboža- lo, da niti za dojenčke ne morejo več kupovati mleka. O v to svrhu potreb- nih korakih se bo razpravljalo na po- sebni konferenci, ki se bo v kratkem sklicala.

Slovaški avtonomisti zopet na delu.

Praga, 16. decembra: (Izvirno.) Da- nes je predal poslanec slovaške ljudske stranke pater Hlinka predsedniku re- publike spomenico z zahtevami po av- tonomiji Slovaške.

BORZA.

Curiji, 16. decembra. (Izvirno.) Pred- borza: Pariz 39.30, Zagreb 1.45, Lon- don 24.48, Berlin 0.085, Praga 16.—, Ita- lija 26.70, Newyork 527.—, Dunaj 0.0075, žigosane krone 0.0076, Budimpešta 0.2275, Varšava 0.0325, Sofija 4.—, Bu- karešta 3.10.

in radikalcev, naj sprejmejo avtono- mistično politično koncepcijo. V par- lamentarnih državah se večina ne u- kloni manjšini, najmanj pa v progra- matičnih točkah. Namesto da bi se skušala manjšina približati stališču večine in potem staviti svoje zahteve, se je postavila v pozno užaljenih devie, ki so jih snubci prezrli. In tako so šle opozicijske stranke vedno bolj na levo, v ekstreme ter se začele približevati ce- lo strankam, ki sploh negirajo pozitiv- ne pogoje današnje jugoslov. države. Začel se je zoprnj defetizem po časo- pisju in shodih, ki ga pri nas na Slo- venskem širi zlasti klerikalna stranka. Naravno je, da je tako postopanje ojačilo ravno slabe strani dosedanje vladne koalicije — saj ni koalicije brez dobrih in slabih strani — in da je ško- dovalo njeni delazmožnosti. Ravno slov. demokrati smo vedno opozarjali, da ekstremizem rodi ekstremizem na drugi strani in da umikanje klerikal- cev pod pisano samoslovensko »mar- lo« povzroča škodo jugoslovenski ideji. Da so bili frankovci in Radičevci — in to so z malimi izjemami tudi danes — načelni nasprotniki narodnega in državnega jedinstva ter da so stali v zvezah z našimi sovražniki, pogajajoč se o razkosanju države — to so dej- stva, vsakomur znana in od teh ljudi javno priznana. In vendar nimajo zmerni federalisti, avtonomisti i. dr. niti najmanjšega upa, da bi mogli brez Radiča in njegove stranke doseči vsaj deloma politične uspehe. Njihov trud, da bi spravili Radiča na svojo pot, si- cer zadnje dni nekoliko uspeva — a v sedaj svoje nepreračunljivosti in po- polne desorientacije v praktični politi- ki so si sami že v naprej prekrizali rač- une. Še vedno se niso dovolj iztreznili in za nobeno ceno se jim noče iz pri- jetnega zavetja demagogije.

Položaj je tedaj v splošnem isti kot je bil pred Vidovdansko ustavo: nas- proti si stojita dve državni ideji, ena pozitivna, izhajajoča iz principa »da brez unitarizma ni državne bodočno- sti, druga negativna, razdeljena v ce- lo vrsto postranskih idej, načrtov, pro- gramov, a brez konkretne državotvor- ne vezi. Kakor poprej, tako mora tudi sedaj zmagati le to, kar je zdravega. Unitaristična državna ideja je ne- dvomno zdravejša nego republikanska, federalistična in podobne ideje, ki bi z ozirom na realne razmere v naši drža- vi nujno uničile njeno kohezijo in pri- pravile razpad in konec.

Fašizem med goriš- kimi Slovenci.

Gorica, 13. decembra.

(n. n.) — Fašizem se na Goriškem, tudi med italijanskim, oziroma furlan- skim ljudstvom dolgo časa ni mogel udomaćiti. Dočim je bil v Istri za časa lanskih državnozbornih volitev že v polnem cvetu in je s svojimi brutalni- mi nasilstvi tudi pripomogel laškemu nacionalnemu bloku do petih manda- tov od šestih, ki jih ima Istra, na Go- riškem fašisti sploh niso prišli v po- šte. Razmere na Goriškem so pač dru- gačne kot pa v Istri. V Istri, izvemši severni in severovzhodni del, kjer se med prebivalstvom slovenske narod- nosti nikdar ni moglo ustanoviti rene- gatstvo in kjer tudi nikdar ni bilo obstanka laških kramarjem in gostil- ničarjem, je bil v vsakem večjem seltu po kak renegat ali laški privandranec, in ti so tvorili jedro laške propagande. Tako je bilo že prej, pod Avstrijo, in sedaj so seveda vsa taka gnezda tudi najtrdnjša opora fašizma. Na Goriš- kem sta bili obe narodnosti vedno stro- go oddeljeni druga od druge in ste se mešali edino le v Gorici, kjer je tudi

fašizem najprej pognal svoje kralje. Ali tudi tu se ni mogel razviti bogve kako, ker je goriško prebivalstvo vedno le predobro čutilo, da mu daje življenje slovenska okolica in da torej ne sme izgubiti njene naklonjenosti, ako noče izgubiti svojega življenjskega občinstva. V kompaktno maso narodno zavednega slovenskega prebivalstva na deželi pa fašizem tako in tako ni mogel najti poti. Tako je bilo vsaj prve čase in tudi še za časa lanskih grz-zborskih volitev, ko fašizem še ni imel svojih postojank razun Gorice nikjer drugje, kot edino le v Postojni, kamor se je navlekla že takoj ob premaknitvi meje od Logatec pod Rakek vsa sila tujega življa, ter v Tolminu in Kobaridu, kjer se je okoli tamošnjih pradox zbralo kolikor toliko fašistovskih rovarjev. Ko pa se je fašizem v Italija okrepil toliko, da je z vsi resnostjo začel stremiti po državni oblasti, so se izpremenile razmere tudi na Goriškem in fašizem se je začel krepko širiti tudi na deželo, med naš narod.

Dasiravno moramo trditi s ponosom, da je naš narod na Goriškem vobče res dober, pošten, narodno zaveden in neomajen v svojem narodnem prepričanju, se vendar najdejo, kakor povsod drugje, tudi med našimi goriškimi Slovenci posamezniki, ki jim je več za osebno korist kot pa za narodno, ljudje, ki gredo za dobičkom, in taki, ki imajo več ali manj masla na glavi, in pri takih ljudeh so fašisti našli odprta vrata, ker jim njihova opora in zaščita dajeja prednost pred »državi nevernimi jugoslovenskimi iredentisti« in jim fašistovska senca vturje tudi maslo na glavi. Tako je začel fašizem segati tudi na deželo.

Dočim se je prej fašistovski gibanje med naš narod smatralo za brezpomembno, je danes to gibanje postalo že tako krepko, da mu je treba posvečati vso pozornost.

V nedeljo, 10. decembra, se je vršil v Gorici deželni kongres fašistovskih organizacij, ki je jasno pokazal, kako je že fašizem napredoval med našim narodom na Goriškem. Na kongresu so bile zastopane fašistovske organizacije iz naslednjih naših krajev:

Kobarid, Podbrdo, Tolmin, Kanal, Podgora (pri Gorici), Podsabotin, Kojško, Števerjan, Dobrava, Dol. Cerovo, Dolenje, Dornberg, Renče, Bilje, Prvačina, Nabrežina, Divača, Postojna in Idrija. Vseh skupaj torej 19.

V Kobaridu Tolminu, Kanalu, Prvačini, Divači, Postojni in deloma tudi v Nabrežini gre pač predvsem za tuje privandrance, uradništvo, železničarje, nameščence privatnih laških tvrdk, ali v Brdih, ki s Podgoro vred štejejo kar sedem »fašijev«, v Dornbergu, Renčah, Biljah, gre za naše ljudi, ki večinoma niso niti zmogni italijanskega jezika. K Nabrežini se najbrž prištevajo tudi Mavhinje in doberdolska okolica. Mavhinje so bile prej

odločno narodno vas, ki se je celo ponasala s svetim Sokolom. Doberdobe pa so bili večinoma socialisti, pozneje pa komunisti. Danes je vse to fašistovsko!

Ali to še ni vse! V Rihemberku se je tudi že osnoval »fašijo«, ali pripadali so mu sami taki tički, da so jih orožniki nekega dne vse zaprli zaradi tatvine; ali s tem »fašijo« ni zaspal in se pridobivanje pristašev nadaljuje. V Ajdovščini se tudi pripravlja »fašijo« in enako tudi v Vipavi. V St. Petru na Krasu tudi niso daleč od njega in prav tako v Sezani. Ker sta se že na goriškem kongresu postojnski in divački »fašijo« priredila tržaški centrali, bosta bodoči šempeterski in sezanski seveda pripadala tudi Trstu. Snuju se »fašijo« tudi za Lirsko Bistrico.

Tako bo v kratkem vsa dežela preprežena s fašistovsko organizacijo, ki bo seveda predvsem imela nalogo, da pri bodočih deželnozborskih volitvah pokaže svojo moč.

Vzporedno s to organizacijo pa gre tudi še organizacija tiska. — Takoj, ko so prišli Lahi k nam, so začeli v Gorici izdajati list v slovenskem jeziku »Goriški Slovenec«. Urednik mu je bil nekak beneški Slovenec, Karel Jušič, ki je živel tudi pred vojno v Gorici in igral navdušenega Slovenca. List je propadel vsled pomanjkanja bralcev. V senci fašizma pa so se zbrali sedaj: neki renegatski učitelj Bandelj, bivši sourednik »Goriškega Slovenca« Peternel, vipavski župan Petrovič, potem neki Lutman iz Štandrija, neki bivši Nemec in avstrijski ritmojster, neki dacar in še par drugih, in so začeli izdajati nov list »Glas Julijske Benečije«, ki pa so ga takoj prekrstili v »Novo dobo«. Ta list je v svoji prvi številki objavil proglas v slovenskem in italijanskem jeziku: »Tovarišem fašistom — Compagni fascisti! Povedali so torej takoj popolnoma jasno, kaj so in kaj hočejo. Ta novi list, ki je izjavil, da bo njegova politika strogo vladna, je začel svoje delovanje z — grožnjami, s »fašistovskimi sredstvi«, kar napoveduje pač brez ovinkov, kako si zamišljajo fašisti svoje delo med našim narodom.

Resnica je, da se naše ljudstvo vobče ne zanima za novi fašistovski list, da ga ne čita, kakor se tudi ne meni za delovanje »fašijev« samih, zlasti pa tam, kjer primanjkuje dela in zasluka, in tako se množe »fašiji« in število njihovega članstva. Kjer ima fašizem le količkaj vpliva, ne dobiva naš človek zasluka, če se ne vpiše v »fašijo«. In treba je pomisliti, da je celo tudi deželni odbor v rokah fašistov in da imajo oni absolutno oblast, da sorojajo in odpuščajo, kogar in kakor oni sami hočejo. Zato pa je tudi tako nujno potrebno, da naše politično vodstvo v Gorici uporabi vsa sredstva in načine, da se zajezí prodiranje fašizma

čalji svoj posel sinovom, so dobivali lažje, gibčnejše roke, kakor so bile njihove misli prožnejše in prodirajoče v globine. Lepe roke so postale aristokratska odlika.

Poglobljenost in mnogostranstvo ljubavnega nagona je razvila zlasti ženske roke, ki so po svoji nežnosti že izza pračarih časov prekašale moške. Žena ni bila v tako ostrem boju s prirodo; njene roke so le redko posegle v boj z divjimi zvermi. Že zgodaj je občutila blagodati doma. Njena naloga je bila, da štiti in neguje otroke. To je naloga dobrih, mehkih rok. Zato se je iz materinskega nagona razvil čut usmiljenja in nežnosti. V materinstvu vidimo prvo svitanje čustvene, lirno-sentimentalne strani človeške narave. Ženske roke, ki so imele opraviti z drobnimi bitji in ki so se že v prirodnem boju za hrano oklepale drobnih stvari, so postale slabejše kot moške, zato pa je bilo v njihovih gibih več duševnosti. Ženske roke so postale mehke in koprneče kot roke vladarjev in umetnikov.

Stara Helada je cenila kult lepih rok. Oglejte si kipe Praxitelesa ali Feidiasa: tu so roke tako izrazit izraz duševnosti kot obraz. Izražajo bol. Smejejo se. V njih je vzvišenost misli in profanost nagona. Roke dioskurjev so simbol one moči, ki si je podredila naravo in ustvarila visoko civilizacijo,

med naš narod. Kajti ne delajmo si preveč iluzij, da bo ljudstvo trajno ostalo nedostopno zanj. Naj še pride tako nasilje, kakor ga je doživljala Istra, a na drugi strani potem slabi zgledi, ki vedno bolj vlečejo kot pa dobri, in materijalni dobiček, ki ga imajo pristaši fašizma vsled protekcije, ki jo uživajo povsod, pri oblastih in ka-

morkolj se obrnejo: kdo more reči, da ne bi odpadel še marsikdo in marsikdo, ki je danes še trden kakor hrast! Saj smo že doslej doživeli dovolj takih bridkih izkušenj!

Dejstvo je, da nam razvoj fašizma na Goriškem postaja od dne do dne nevarnejši!

Politično obzorje.

Posnemajmo Nemce!

Kako Nemci agitirajo za Gornjo Šlezijo.

V Berlinu se je nedavno osnovalo društvo »Oberschlesischer Hilfsbund«, ki ima namen, podpirati borbo Nemcev v delu Gornje Šlezije, ki je pripadel Poljski. Kakor znano, je Zveza narodov odločila, da pripadajo okraj, kjer je bila večina glasov za Poljsko, poljski državi, dasi je sicer celotno glasovanje pokazalo nemško večino. Nemci pa se nečejo sprijazniti z delitvijo Gornje Šlezije in alarmirajo ves germanofilski svet proti Poljakom, ki bi baše radi opustošili Gornjo Šlezijo. Slučajno smo dobili v roke oklic »Oberschlesischer Hilfsbund«, ki je poln surovih germanskih napadov na Poljake. Naslovljen je na Nemce in nemške prijatelje v inozemstvu. Tu se jih pozivlja, naj z vsemi sredstvi brez razlike strank in mišljenja podpirajo nemški boj proti Poljakom v Gornji Šleziji, ker se ta boj bije za interese vesoljnega nemštva. Parola je: zvestoba za zvestobo. V predsedstvu so bivši nemški funkcionarji na sedanjem poljskem ozemlju, v sovetu pa zastopniki raznih strank in struj od socialističnih levčarjev do monarhističnih desčarjev; častnemu odboru pa predseduje prezident Ebert. V častnem odboru so najodličnejše nemške osebnosti, aktivni in bivši ministri, med njimi dr. Wirth, grof Lerchenfeld, Stinnes itd., župani raznih velikih mest, pisatelji Gerhart Hauptmann, Hermann Sudermann in drugi ter več odličnih znanstvenikov.

Diktatura »oranževih«.

Poročali smo že, da so bolgarski zemljoradniki zasedli glavno mesto Sofijo, hoteč pokazati meščanstvu, da so oni gospodar v državi. Strankarski znak teh bolgarskih »fašistov« je kokarda oranževе barve. Za razliko med boljševisko (rdečo) in militaristično (belo) diktaturo imamo tedaj tudi oranževu diktaturo.

Zanimivo epizodo o obisku »oranževih kmetov« v Sofiji nam pripoveduje sofijski dopisnik beogradske »Politike«. Iz njegovega poročila povzamemo:

Predno se je kmečka vojska razšla, je smatrala za svojo dolžnost, da opozori zastopnike vsega sofijskega tiska, kaj jih čaka, če ne bodo pisali tako, kakor hoče zemljoradniška stranka in vlada.

Vsi sofijski listi so dobili sledečo kratko naredbo:

Te roke posegajo smelo in zavestno v višave. To so roke, ki mislijo in hočejo.

Krščanstvo je dvignilo kult rok. Roke so bile povišane na posredovalca med Bogom in človekom. Misterij transsubstancije je svetost človeških rok. Roke, ki izpreminjajo materijalno žrtev v mistično božje telo, kažejo najvišjo linijo, do katere se je povzpел kult človeških rok, ki so ga gojila dolga tisočletja v nešteti in pestrih obredih.

Roke so ustvarjale divna dela. V oblasti materijalne kulture so izdelale prve konstrukcije stroja, ki je postal medli posnetek čudežne moči človeških rok. S strojem hoče človek osvoboditi svoje roke, zaslužiti prirodo in zbežati v paradiz fizičnega brezdelja in duhovnega uživanja. Hoče se osvoboditi za finejše, plemenitejše ustvarjanje. V oblasti duhovne kulture so zapustile divna umetniška dela.

Pesniki so opevali lepe roke. Ljubavnik je videl v lepih ženskih rokah znamenje razkošja in slasti. Lepe roke so veljale kot zunanja oblika lepe ženske duše. Na njih je bila vtisnjena stigma njenih strasti in hrepenenj. Lepe roke so bile oblika starega sveta — aristokracije. In aristokracija pomeni krvno selekcijo, duševno dedščino, tradicije. Lepe roke s harmoničnimi gibi so vnanji izraz euritmije.

Baudelaire, pesnik rafiniranih strtih duš, je bil oboževatelj lepih rok. Nie-

— Nemška propaganda za Gornjo Šlezijo je jasen dokaz, da še ni zaključen boj med Germanstvom in Slovanstvom ter da se Nemci niso v prav ničemer izpremenili. Na drugi strani pa nam kaže, da imajo Nemci — ki pri nas tako radi označajo internacionalizem — izredno živo nacionalno zavest in pozabijo na vse razlike med razredi in svetovnimi namerami, kadar gre za nacionalna vprašanja.

Mi bi se lahko tudi na tem primeru marsičesar naučili. Predvsem bi morali videti, da nacionalni interes spaja in druží sedemdesetletmilijonski narod, pa je uprav bedasto, če mal narodič govori o zastarelem narodnem principu. Naši socialni demokrati naj bi se naučili, da narodni interesi (in tu gre celo za šovinistično-narodno zahtevo) ne le dovoljuje, marveč celo zahteva, da delavstvo — stopa — kadar je treba — roko v roki z zastopniki buržoazije, kapitalizma, celo fevdalizma. Naši ultrakatoliki bi lahko videli katoliške voditelje v družbi izrazitih losvonromovcev in protestantov in za isto mizo s prononsiranimi framažoni.

Mi imamo Primorje in Koroško. Razmere so po priliki iste; razlika je samo ta, da smo Jugoslovenci veliko bolj upravičeni do okupiranih pokrajin kakor so Nemci upravičeni do Gornje Šlezije. Vprašajmo se: kaj delajo oni in kaj storimo mi?

»Po ukazu predsednika parlamenta naj se vsi uredniki listov javijo ob treh popoldnih v Narodnem Sobotanju.«

Novinarji so seveda prišli, kajti pri takih rečeh ni šale. Namesto predsednika Sobotanja so jih pričakovali trije delegati kmečke vojske. To so bili odposlanci oranževе garde. Kmetje Kožuharovi in vasi Tipčeniče ter Aleksov in Glavenski iz vasi Kunina.

Kakor je izgledalo, je bil Kožuharov najboljši govornik, zato so njemu poverili nalogo, da razloži novinarjem, kako smajo pisati. Na dolgi in široko je razvijal sledečo tezo: Vlada predstavlja ljudstvo in dela za ljudske interese. Zato dobro pazite, da ne napišete nobene slabe besede o vladi, to se pravi o ljudstvu — kaj v tem slučaju ste zaigrali samega sebe.

gove roke so bile nežne in prozorne kakor ženske. Oscar Wilde je videl v lepih rokah izraz globoko doživljenega življenja. Nastala je posebna teorija o skrivnostih človeških rok: hiromantija, ki skuša presoditi človeka po potezah njegovih rok. Moderna umetnost je osnovala strujo, ki polaga umetniško občutje na tipanje (Marinettijev taktilizem).

Iz anarhije in revolucnega kaosa se dvigajo roke onih, ki delajo in teh, ki sanjajo. Delo je dan življenja, sanje so njegove zvezde, ki nam kažejo pot v neskončnost, v nove zarje in v bodoča jutra.

Silnih rok in sanjavih oči vstaja nov človek in gre v kozmične meje svetov.

In roke naše, zapete v magično verigo nešteti rok,

drhtijo v toku bratske moči, ki jih opaja iz dalje.

vedno silnejša pod tlakom stoletij. Nepritrngani vali

bolesti, poguma, blaznosti, razkošja, slepila, ljubezni

teko nam po telesih. In v udarcu njihovega vetra, ugašajočega strasti,

čutimo, kako se naša veriga, zajeta od rok vsemirskih bitij

zapleta v novo verigo in v večnih zvezdnih prostorih

objema svetove... (O. Brazina.)

Ignotus:

Roke.

(Essai.)

Roke, lepe človeške roke, imajo svoj stari, vzvišeni kult. Noben človeški organ nima toliko nalog in dolžnosti kot roke. Roke so izvrševalci misli; brez njih bi bila misel uboga Pepeljuga. Ko je pračlovek v svoji špilji zarisal prve poteze z ogljem, da napodobi zver, ki so jo po težki borbi premagale njegove močne roke, so občutil te roke prvo drhtenje duše, silne, človečanske duše. Odslej je bila njihova moč stvarjajoča kot beseda bogov. Roke so krčile pot civilizaciji in kulturi. Niso samo podarale prirodni ovir, ampak so tudi ustvarjale čudežna dela. Vse, kar v starih civilizacijah nosi pečat duše, je delo močnih in spretnih rok. Roke so sejale plemenito seme, da prehranijo ljudstvo in bodoče rodove. Roke so žele. Roke so kresale ogenj. Roke so prinašale žrtve. Roke so stavila svetišča bogovom. Roke so delale podobe iz glin in jim dajale neumrljivo dušo umetnosti. Vsa civilizacija poteka iz človeških rok; vse, česar ni dala priroda, so dale človeške roke.

Iz širokih, grobih rok so se začele razvijati nežnejše; intenzivnost mišljenja jim je dajala duševne poteze. Ko se je delo delilo, so se ločile roke. Ljudje, ki so opravljali finejše delo in izro-

Deklaracija drugega kmečkega delegata je bila mnogo krajša:

»Če se ne spametujete«, je dejal Aleksov, »bo začela delati sekira.«

In res so kmetje, ki so prihiteli v Sočino, nosili poleg oranževe kokarde tudi

veliko sekiro kot emblem »oranževe garde.«

Taka je »ljudska« vlada, ki goji v političnem življenju samo ljudske »interese« in podžiga strasti širokih mas, ne goji pa tudi interesov pameti in državniške modrosti.

Seja mariborskega občinskega sveta.

Koruptna afera s provizijo socijalističnega svetnika Kohlbesena. Klerikalci razkrinkajo svoje zaveznike socijaliste, župan skuša prikriti. — Klerikalci bi se radi igrali večino in o pozicijo. — Verstovšek snubi Nemce. Socijalisti očitajo Leskovarju nečiste roke. — Slanovec odložil mandat. — Klerikalci in socijalisti v boju proti mestni hranilnici.

Maribor, 15. decembra.

Ob pol 20. uri otvori župan sejo. Uvodoma poroča, da se po zadnji seji razširile po raznem časopisju in v javnosti vesti o razpustu občinskega sveta. Radi tega je namenoma sklical sejo šele po daljšem času, da je dal s tem vsem strankam priliko za preudarnost. Opozarja občinski svet, da mu mora biti pred vsem pri srcu interes mesta, ne pa strankarstvo.

Nato prečita nujno interpelacijo kluba SLS, ki govori o nakupu zemljišča od gospe Wolf in Jelek. Interpelacija pravi, da se je pri tem nakupu postopalo na zelo čuden in nečeden način, tako da se javnost škandalizira nad postopanjem nekoga občinskega svetnika. Ali je bila ta kupčija korektna? Ali so g. županu znane korupcije, ki so se baje pri tem izvršile. Zakaj g. župan ni odločno nastopil proti dotičnemu obč. svetniku, če je ta nastopil proti interesom občine?

Župan poroča nato, da je v isti zadevi sprejel predlog kluba SLS, ki predlaga, naj se v svrhu preiskave te zadeve izvoli preiskovalna komisija. Kupčija se je pričela meseca julija, ko je bil župan na dopustu. Takrat je občina sprejela ponudbo za nakup zemljišča v izmeri 13.829 kv. metrov po 60—65 K. Uradni predlog, ki je slikal nakup kot zelo ugoden, se je glasil na 60 K. Ko se je župan vrnil z dopusta, je zahteval zopet uradno poročilo, ki pa se je glasilo na 65 K. Za lastnika je posredoval g. Scheidbach (posredovalnica Rapid), za mestno občino pa obč. svetnik Kohlbesen. Merodajna je ponudba posredovalnice »Rapid«. Kohlbesen je posredoval samo za občino, da bi ne prišel kdo drugi vmes. Posredovalnica je stavila termin do 11. septembra. Seja občinskega sveta pa se je izvršila dne 6. oktobra. Na tej seji se je odobril nakup po 65 K ter se je na podlagi tega sklepa izplačal imenovanim prodajalcem nadatek v znesku 100.000 K. V pogojih posredovalnice je določeno, da se mora vračunati tudi posredovalnina v iznosu 2% prodajne cene. (Medklici dr. Verstovška: Nikar tako nedolžno ne govorite!) To provizijo je dvignil g. Kohlbesen, ker je on posredoval. Župan v tem ne vidi korupcije. Podžupan je bil v njegovi odsotnosti o vsem tem obveščen. Sklep občinskega sveta je bil izročen dr. Leskovarju, da sklene kupno pogodbo.

Da se ne bo govorilo skozi okno in mlátilo prazne slame, naj se izvoli komisija, ki naj zadevo preišče, nakar se bo o njej razpravljalo. V smislu § 17. pravilnika za občinski svet je debata o interpelacijah nedopustna. (Medklici SLS: Zakaj pa se je debatiralo dosedaj? Zakaj se božite? Hudo se bomo gledali! K vam ne bomo šli po dovoljenje! Dr. Verstovšek: Pustimo sredino, naj sama dela in skriva take nečedne mahinacije! Župan: Varujte se izrazov! Socijalisti: Hočemo komisijo! SLS: Bežite, bežite, poznamo vašo komisijo! Dr. Verstovšek: Kako naj glasujejo za komisijo, ko zadeve niti ne poznajo? Zahtevam debato o predlogu socijalistov. Terorizirati se ne damo! (Župan: Nisem hotel!) Ste začeli razpravljati na način, s katerim umažete le svojo stranko.

Ker je stavil predlog socijalistični klub, povzame besedo sodrug Bahun: Mi nočemo ničesar skrivati. Če bi nameravali to, bi ne zahtevali komisije. Nočemo pa, da se o taki stvari mnogo govori in mlati prazno slamo. (Medklici: Ste jo že tolikokrat, pa jo še danes.) Končno se bo zgodilo tako, kakor zadevi Waldhauser, ko so interpelacijami sami zahtevali konec debate. (Oho! Tiho bodi!) Zato naj se izvoli komisija, da se bo vedelo, pri čem da smo.

Podžupan Roglič poroča, da je v odsotnosti župana sklical sejo načelnikov, ker je bila ponudba zelo ugodna. Definitivno pa o tem v odsotnosti župana in brez občinskega sveta ni mogel ničesar skleniti ter je vso zadevo izročil županu. Več mu o zadevi ni znano. Ve pa, da se je takrat glasila ponudba na 60 K.

Dr. Verstovšek: Župan je hotel zadevo s terorizmom zadušiti. Ze v finančno-gospodarskem odseku stvar ni šla skozi. Če občina prodaja svet po 30 K, je to vendarle predrago. Nekemu gospodu pa se je pri tem zelo mudilo. Mesto je pri tej kupčiji naravnost oškodovano in sicer za 5 K pri kv. metru, kar iznaša v celoti nad 60.000 K. V nekem pismu, ki ga je pisala posredovalnica »Rapid« g. Kohlbesnu, stoji izrecno, da zahteva 60 do 65 K. Če pa bi te cene ne dosegel, da ima nalog, kupčijo na vsak način izvesti (nicht scheitern zu lassen). V občinskem svetu pa o tem ni nikdo poročal, temveč se je reklo kar 65 K in to tudi sklenilo. Tu je prizadet župan, ki je o tej stvari v občinskem svetu referiral. On bi bil predvsem dolžan, da brani interese mesta. Če pa on tega ni vedel, pa bi bila prokleta dolžnost Kohlbesna, da bi občinski svet opozoril na prvotno ponudbo in to pismo. To je eno. Drugo pa so provizije. Tudi tukaj je župan največji krivec. Brez vednosti občinskega sveta je izplačal 2% provizijo, ki jo je dvignil občinski svetnik Kohlbesen.

G. Scheidbach, lastnik posredovalnice »Rapid«, ima pravico zahtevati provizijo od prodajalca, ki mu je dal nalog za prodajo, ne pa od občine, ker mora biti vesel, če sploh prodaja. In g. Scheidbach do večerj tudi ni mislil na kako provizijo s strani mestne občine. To so še le večerj skušali soc. demokratje, da stvar prikrijejo. Dr. Leskovarju pa so zagrozili, da mu odvzamejo mestno zastopstvo, če bo spravil stvar na dan. Župan je danes skušal preprečiti debato. Pri proračunski debati bomo imeli priliko, da ga postavimo pod kuratelo. Nisem hotel nikogar žaliti. Hočem pa postaviti naše mestno gospodarstvo na čista tla, da bomo lahko rekli: Der biedere Schmitterer sitzt auf dem Bürgermeisterstuhl. (Medklici: Ste se že zvezali? Kako jih snubijo!) G. župan se porogljivo smeji, dasiravno za to nima vzroka. Tudi v drugih slučajih je brez dovoljenja izplačal provizije. (Kje? Kako? Na dan s podatki!) Za mast se je slo! (Ogorčenje pri socijalistih.) Imeli bomo še priliko, da vas razkrinkamo, kako ste tudi druge stvari skrivali pred občinskim svetom. (Medklici iz sredine: Nemcem ste se prodali. Dr. Schmittererja bi zopet radi posadili na županski stolček! Komisijo hočemo! Naj se stvar preišče! Ne damo se žaliti!) Ker je stvar jasna, naj se predlog glede komisije zavrne. Predlagam pa, da občinski svet obsodi postopanje obč. svetnika Kohlbesna ter da izreče županu nezapnico.

Dr. Leskovar pravi, da je dobil nalog za sklepanje pogodbe. V aktu je bilo pismo, ki pravi, da če ne dobi 65 K, da ima nalog na vsak način vzdržati kupčijo. Pozval je gospo Wolfovo in Jelekovo, ki pa sta izjavili, da plačata Scheidbachu provizijo sami in da to občine nič ne briga. On je poročal na to o tem županu in je bilo že v finančno-gospodarskem odseku sklenjeno, da se pozove Kohlbesna na odzvo-

Socijalisti oporekajo, da bi bili grozili dr. Leskovarju ter zagovarjajo Kohlbesna, češ, da ni hotel ničesar prikriti, sicer bi tega pisma, ki je naslovljeno na njega, ne bil oddal. Dr. Leskovarju predbacivajo, da ima on najmanj povoda, povzročati afere, ker sam nima popolnoma čistih rok. (Ogorčenje med klerikalci.)

V imenu kluba JDS je dr. Sernee predlagal izvolitev komisije.

Po dolgoletni debati, ki je bila mestoma zelo vesela, mestoma zelo jedka, se je končno sklenilo, da se izvoli preiskovalna komisija. V komisijo so izvoljeni dr. Verstovšek in Žebot za SLS, Družovič in Krajnc za SSJ, profesor Rostohar in Selinšek za NSS ter dr. Sernee in Kežzar za JDS.

Župan poroča na to, da je občinski svetnik Slanovec odložil svoj mandat. Na njegovo mesto vstopi g. Rudolf Prelesnik, trgovski sodrugi.

Izpopolnitev odbora Mestne hranilnice je dala klerikalcem zopet povod, da so nastopili v tesnem objemu z malo prej tako koruptno slikanimi in zaničevanimi socijalnimi demokrati proti temu zavodu. Dr. Leskovar je v imenu klerikalnega kluba izjavil, da bo glasoval proti, ker nima občina nobene ingerence pri tem zavodu, ker vlada še ni odobrila spremembe pravil. Dr. Sernee je branil zavod in napadeno uradništvo, ki klerikalcem in socijalistom ne da miru. Z glasovi klerikalcev in socijalnih demokratov je bil nato sprejet predlog dr. Jerovška, da se izpopolnitev odbora ne odobri, obenem pa naj se sporoči vladi, da bo občina 1. februarja odpovedala jam-

stvo za mestno hranilnico, če do tega roka ne bo potrjena izprememba pravil. Obč. svet. Šoštar je pristavil, da bo to zavodu le koristilo.

Župan predlaga z ozirom na to, da ne bo mogoče pravočasno sprejeti proračuna, naj se vlada naprosi, da odobri za mesec januar in februar provizorij v iznosu dosedanjih mesečnih dohodkov in izdatkov. Dr. Verstovšek je proti temu. Graja postopanje župana, ker še ni sklical proračunske seje, dasiravno je to edina in glavna naloga, ki jo mora rešiti občinski svet. Predlaga, da se takoj prične proračunska debata. Provizorij naj se dovoli samo za januarij. Sprejeto.

Predlog kluba JDS za znižanje stojnine za apnena in natrta jajca je bil sprejet. Prej je tvrdka Himmler prodajala jajca na trgu, vsled zvišanja stojnine pa je to opustila, kar pa je v škodo revnejših slojev.

Drugi predlog kluba JDS je, naj se določi za branjeveke in kmetice na trgu čas, v katerem smejo prodajati, da se na ta način prepreči prekupovanje. Ker se je s to zadevo bavil tudi že mestni svet, se predlog odstopi v skupno rešitev.

Pravni odsek.

Ugovor trgovca Liningerja zoper naloženo pasjo globo se zavrne. Zavrnejo se ugovori gostilničarjev zoper odmerjeno kazen radi malomarnega pobiranja dinarskega davka. Po sprejemu 29 prosilcev in občinsko zvezo in po rešitvi nekaterih drugih pravnih zadev je bila seja ob 23.30 zaključena.

Mariborsko šolstvo.

V ljubljanskem »Jutru« je objavil g. dr. A. Reisman zanimive članke o najnovejšem razvoju in sedanjem stanju mariborskega šolstva. Njegovi članki so bili pisani bolj splošno, ker je iz lahko umljivih razlogov opustil podrobno statistiko, da je bila stvar interesantnejša za kraje, kjer mariborske razmere niso znane. Gradivo, ki ga je nabral, smo prevzeli za naš list in ga bomo sukcesivno objavljali; preverjeni smo namreč, da bodo naše mariborske čitatelje zanimali tudi podrobnejši podatki o mariborskem šolstvu. Pomisliti je treba, da je šolska statistika ravno v teh letih najbolj zanimiva in sicer iz dveh razlogov: 1. ilustrira nam nacionalni prehod iz prejšnjih razmer v nove, kaže, kako nastaja jugoslovanski Maribor na razvalinah umetne germanizatorične trdnjave; 2. razsvetljuje socialni milje, v katerem raste naš naraščaj, tuintam podaja kako značilno dejstvo o prehodu iz vojnih razmer v normalnejše čase, ki se opaža tudi v šolah. Žal, da material ni enoten in popoln; prosimo gg. šolske voditelje in učitelje, da nam pošljejo novih podatkov, ki jih poprej niso mogli navesti. Najprej bomo obdelali srednje šole, na to meščanske in končno ljudske šole. Za državno gimnazijo prinašamo dobesedno referat ravnatelja g. dr. Tomiška.

Državna humanistična gimnazija v Mariboru

je stremela takoj po prevratu za tem, da se na njej razmere čim prej ustalijo; kajti nič ne škoduje šolskemu zavodu tako, kakor neurejenost, nesmotrenost in nepreračunljivost. In res se je gimnazija po prvem prevratnem letu v vseh pogledih ustalila tako, da je zadobila znak trdnosti in nekolobivosti; notranji preustroj, kolikor je neobhodno potreben za današnje prilike in za nujne potrebe naše države, je izvršila poleg vse izdatnosti in doslednosti nečutno; lahko je tudi prenesla razne čisto nepričakovane in nepripravljene preuredbe, izvirajoče od višjih šolskih oblasti. Zavedajoč se svoje prožnosti, je uredila svoj ustroj tako, da doseže s svojimi dijaki v polni meri i svrhe realnih zavodov, ne da bi si izpodkopala trdni temelji humanistične izobrazbe.

Število dijakov je ostalo težkom zadnjih 3 let domala neizpremenjeno, 507, 502, letos v začetku 492. Tudi število razredov se ni izpremenilo; vsako leto smo imeli poleg 8 temeljnih razredov v prvih štirih razredih po 1 paralelko, skupaj torej 12 razredov. Res je v nekaterih razredih bilo število učen-

cev tako visoko, da bi se mogla opravičiti delitev; a ker se ni pričakovalo, da bi se vzporednica držala, se je zaradi trdne zaporednosti v pouku in organizaciji delitev rajši opustila. Spričo tega položaja so razredi povprečno močni, a vendar ne prenatrpani; povprečno število dijakov je 40 v I. razredu — tako tudi letos, ko ne šteje nobeden razred nad 50, a tudi nobeden pod 30 dijakov. Taka stalnost donaša tudi to prednost, da se učno osebo skoraj nič ne izpreminja, kar je v velik dobrobit učence se mladine in omogočuje smotreno, složno vzgojno delovanje. Učnih moči šteje gimnazija zdaj 23; vsi učitelji so popolnoma zaposleni in po usposobljenosti zbrani tako, da zastopajo sami vse predmete, tudi neobvezne.

Starši vseh slojev in poklicov pošiljajo otroke v gimnazijo; v prejšnjih letih so bili najbolj zastopani kmetijski posestniki, ki so dali gimnaziji tisto nadarjeno, marljivo, vztrajno dijaštvo, cvet slovenske inteligence. Zdaj pa število kmetijskega dijaštva silno pada, miti po deset jih ni v nobenem izmed prvih 3 razredov; v nadaljnjih razredih raste število, ker seveda nadaljujejo študije tisti, ki so jih pričeli, v 5. razredu jih je n. pr. 13 izmed 43, v 7. razredu celo 20 med 45, v I. a razredu pa izmed 48 le 7 in v I. b razredu izmed 48 celo le 4. — Vzroki so očitni: mali kmet ne zmaga ali si vsaj ne upa zmagati silno naraslih stroškov za stanovanje, hrano, knjige, zlasti, ker morejo stroški kar med letom narasti; nekoliko morda tudi vpliva pomislek, da so duševni delavci, uradniki, celo tudi duhovniki, dandanes gmotno potisnjeni v ozadje.

Draga oskrba v mestu je tudi vzrok, da poseča izmed zunanjikov gimnazijo v vedno naraščajočem številu take dijaštvo, ki ali hodi ali se vozi vsak dan domov. V tem pogledu so številke naravnost katastrofalne. V ožjem mestnem okolišju stanuje izmed 491 dijakov le 229; z vlakom se jih vozi 54, ostali prihajajo peš iz okolice, med njimi posamezniki dalje nego 1 uro. Z vlakom se jih vozi 11 iz Slov. Bistrice (odhod še pred 6½ uro), a celo do tja imajo nekateri skoraj uro hoda; 7 iz Pragerskega, 12 iz Rač, 1 celo iz Dravograda in 1 iz Cirkove (ob 5½), drugi iz drugih krajev, a tudi ti stanujejo po večini daleč od kolodvorov. Taka vsakodnevna pot zahteva seveda precejšnjega telesnega in duševnega napora in otežuje duševno vez med šolo in dijaki; najhujše so številke v I. razredu: v I. a razredu jih stanuje v mestu izmed zunanjikov le 14, v I. b razredu

pelo samo 7, dočim so vsi ostali ali domačini ali pa se vozijo ali hodijo domov.

Po narodnosti je 10 Nemcev, 1 Rusinja, vsi drugi so Jugoslovani (15 Srbov in Hrvatov, ostali Slovenci); po veri je 7 pravoslavni, 2 brez konfesije, ostali so rimski katoličani.

Pri pouku je največja ovira preteče nedostojanje učnih sredstev, za kojih izpopolnilo in nabavo država doslej ni dala ne pare, odpravila pa je vpisnino; zavod je bil pred prevratom v tem pogledu dobro, deloma celo vzorno preskrbljen, a zaloga se izrabi in v svrhu napredovanja potrebuje posvežitve. Sploh so v materijelni in idealni upravi silne težkoče; najhujše vpliva nestalna kolebanja v načrtih, nagle naredbe brez uglasitve pota do njih izvršitve, in naposled: nesigurnost v položaju učiteljstva.

Politične vesti.

*** Samoradikalni volilni kabinet?** V petek zvečer se je položaj v Beogradu zopet poostiril. Radikalni klub je ponodno sklenil, na predlog Pašića, da odklanja koalicio z demokrati. Kralj je nato poveril Pašiću mandat za sestavo volilne vlade in mu dal proste roke. S tem je dana Pašiću možnost, da sestavi kabinet iz samih radikalcev, ki hočejo razbiti skupščino tudi na morebitno škodo uradnikov in invalidov. V demokratskem klubu je vsled tega zavladalo borbeno razpoloženje. Klub izda v slučaju razpusta zbornice manifest na narod in pojde enotno v volitve. V kratkem bo sklican strankin kongres. Pašić išče zaveznike še v Samostojni kmetijski stranki ter pri muslimanih. Tudi išče kandidature za radikalne ministre iz Slovenije. Baje je poslal ponudbo tudi dr. Tavčarju. Za sredo je pričakovati razpust zbornice. Seveda propadajo s tem uradniški, invalidski in agrarni zakon.

*** Vprašanje ločitve cerkve od države na Češkoslovaškem.** V poluslužbenem listu »Prager Presse« pravi vseučiliški profesor A. Hodža, da je po prevratu češkoslovaški narod malone enoglasno zahteval ločitev cerkve od države. Kabinet Tusar je to zahtevo sprejel tudi formalno ter jo postavil v vladni program. Provizorna ustava, kakor tudi definitivno sprejeta ustava molčita o tej emi. Notranja politična situacija v Češkoslovaški je vedno jasneje pokazovala, da je ločitev cerkve od države zaenkrat nemogoča stvar. Nekaj časa se je operiralo s sukcesivnimi specialnimi zakoni, s katerimi bi se končno izvedla ločitev. Med te zakone spadajo: zakon o obligatorni civilni poroki, o državnih maticah itd. Razen tega so se imela nekatera vprašanja državne cerkve rešiti v okvirju jedinstvenosti cerkve in države. Med te zakone je spadala pravica ali ingerenca države pri imenovanjih cerkvenih dostojanstvenikov, nova ureditev cerkvenih oblasti v smislu novih mej, vprašanje uporabe katoliških cerkva in pokopališč po pripadnikih drugih ver, državno ureditev svetnikov itd. Medtem pa se je tudi tako sukcesivno ločevanje cerkve od države izkazalo kot nemogoče. Glasom poslednjih izjav mlade se bo v parlamentu pretresalo samo dve zakonski predlogi, ki se lahko prištejeta zakonom te vrste. Prva je zakonska osnova o ureditvi praznikov, a druga o uporabi katoliških cerkva in pokopališč po pripadnikih drugih konfesij. Pozneje se bodo potom zakona rešila še druga vprašanja: vprašanje cerkvenega premoženja, pravo patronata, vprašanje teoloških seminarjev, teoloških fakultet itd. Hodža pravi, da obstoja parlamentarni odbor za ločitev cerkve od države, toda da po svojem delu ni več upravičen nositi to ime. Tako za revolucionarno kakor tudi za mirno rešitev tega vprašanja manjkajo v Češkoslovaški vsi predpogoji. Zato se bo Češkoslovaška morala zadovoljiti z državno suvereniteto nad državno cerkvijo.

*** Za novega predsednika Švice** je v zveznem svetu bil z 175 proti 172 glasovom izvoljen pripadnik radikalno-demokratske stranke Schleurer.

*** Češke garancije za avstrijski kredit.** V seji zunanega odbora češkoslovaške narodne skupščine je bil sprejet zakonski predlog glede garancij za avstrijski kredit.

Dnevna kronika.

— Darujte božična ali novoletna darila za najbednejše — za slepce! Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12, ima nad 80 svojih rednih članov oskrbeti z božično podporo. Obračamo se do plemenitih src, da položijo dar slepim na oltar. Milodare sprejema za svoje sotrpine odbor imenovanega društva in naj se blagohotno pošljejo naravnost v društveno pisarno, ki je v Ljubljani, Volfova ul. 12.

— **Vlom v orožniško postajo.** Kakor nam poročajo iz Zreč, so v noči od 5. na 6. decembra doslej nezmani storilci vlomili na podstřeje orožniške postaje v Zrečah ter ukradli razno perilo in druge stvari v skupni vrednosti 11.000 K. Torej niti oko postave ni več varno pred tatovi.

— **Prepovedana nemška koledarja.** Ministrstvo notranjih del je prepovedalo uvažanje in razširjenje po naši državi nemškega dunajskega koledarja za leto 1923. »Der Wiener Bote« in budimpeštanskega koledarja »Grosser Bilderkalender«, ker vsebujeta spise iredentične vsebine.

— **Novi listi v Vojvodini.** V Subotici prične izhajati tekem tega meseca dvakrat na teden novi protirežimski list »Istina«, v Novem Sadu pa prične izhajati »Dunav«, glasilo neodvisnih radikalcev.

— **Poroka dveh duhovnikov hrvatske narodne cerkve.** Kakor poročajo hrvatski listi, sta se te dni poročila v hrvatsko-katoliški župniji sv. Križa v Zagrebu Aleksander Salinger, kaplan v Draganičih in učiteljica Štefka Miklašič ter dr. Josip Milijan, bivši tajnik nadškofijskega ženitnega sodišča v Zagrebu in učiteljica Anka Turčić.

— **Dubrovaška Orjuna sežgala prvo številko republikanske »Straže«.** V Dubrovniku so izdali te dni tamkajšnji Radičevi emiserji prvo številko svojega lista »Republikanska Straža«, ki je že takoj napadel državo, dinastijo, narodno edinstvo in nacionaliste. Orjuna je zaplenila celo naklado ter jo sežgala. Vsled tega so Radičevci sklenili, da lista sploh ne bodo več izdajali.

— **Zagrebski natakariji in prepoved prodaje cigaret.** Zagrebski natakariji so vsled stroge prepovedi prodajanja cigaret in cigar po gostilnah, kavarinah in drugih lokalih vložili oster protest, v katerem pravijo, da je bil to njihov zaslužek, brez katerega ne morejo živeti. Obenem zahtevajo od delodajalcev stodontno zvišanje plač. Alko bi delodajalci ne ugodili njihovim zahtevam, so pripravljeno stopiti tudi v stavko.

— **Mrlič v studencu.** V Subotici so že deset dni pogrešali 17letno Jovanko Rudič. Te dni so jo slučajno našli v studencu, kamor je skočila iz obupa nad razmerami v domači hiši. Iz studenca, kjer je ležala mrtva deklica, je mnogo ljudi vseh 10 dni zajemalo vodo; nekateri so zboleli, ko so slišali da so pili »mrličevo vodo«.

— **Odklivanje Avgusta Gauvaina.** Kakor poročajo iz Pariza, je bil 9. decembra na izpraznjeno stolico Paula Deschanela izbran v »Academie des morales et politiques« naš prijatelj in dober poznavalec Jugoslovenov, Avgust Gauvain, bivši urednik znanega uglednega francoskega lista »Journal des Debats«.

— **Izenačenje davkov v Nemčiji.** Nemški državni zbor je sprejel proti glasovom komunistov in socialnih demokratov kompromisni predlog glede izenačenja davkov potom prilagoditve davčnih zakonov današnji veljavi valute.

Dopisi.

Tezno pri Mariboru. Veselica našega pevskega društva »Zvon« v nedeljo dne 8. decembra je uspela v moralnem in gmotnem oziru jako dobro. Zahvalimo se za poset številnim Mariborčanom, ki so s tem dokazali, da znajo ceniti naše kulturno delo v okolici.

Tezno pri Mariboru. Pevsko društvo »Zvon« izreka najtoplejšo zahvalo tvrdki Viljem Freund za podarjeno usnje in podplate za srečolov, g. ravnatelju Tomanu za znesek 100 Din., g. Volčiču in Babiču, ki sta povzročila na sokolskem večeru v Narodnem domu, da se je nabral za »Zvon« znesek 252 Din. Vsem darovalcem izreka zahvalo odbor.

Od Sv. Barbare v Slov. gor. Tuka j si je minuli teden posestnik Janez Knechtl iz samomornega namena narezal z britvijo dvakrat vrat, pa nemila tetka smrt ga ni hotela pobrati. Prepeljali so ga v bolnico v Maribor. Vzrok tega dejanja so slabe gmotne razmere in preobilno zavzivanje alkohola, katerega imamo letos v izobilju. V tem oziru je naše dobro ljudstvo zelo potrebno pouka zlasti pa mladina, da se ne vda brezmejnemu zavzivanju alkoholnih pijač. Apeliramo na naše vsestransko izbornu učiteljstvo, da posveti temu velevažnemu delu vso skrb in požrtvovalnost. Farani.

Marenberg. Na praznik dne 1. decembra, se je videlo v Marenbergu prav malo narodnega navdušenja. To sodimo lahko po tem, da je edino na sodnijskem poslopju vihrala trobojnica.

Zidanost. Tatvine se pri nas jako širijo. G. hotelirju Juvančiču je bila iz klavnice ukradena polovica teleta. Iz skladišča j. ž. je bilo ukradenih 95 kil usnja, last g. Podvinca iz Radeč. — Svetilničar j. ž. B. je bil zasačen, ko je ravno hotel odnesti nekaj steklenic petroleja. Priznal je, da si je že več let kronično prilabljal petrolej.

o Sokolski odsek iz Radeč pri Zidanem mostu je priredil Miklavžev večer, ki je bil jako dobro obiskan. Narasčaj je bil obdarovan. Sv. Miklavž (g. Deisinger) je izvršil svojo nalogo izbornu. Vsem, ki so se spomnili naraščaja in pripomogli k darilom, kakor tudi prirediteljem prijetnega večera, isrena hvala!

Za »Orjuno« je nabral g. Ivan Zadnik, točaj v restavraciji, 96 Din.

Koroške vesti.

Guštanj — rudeč! Pred kratkim je bil še črn, za časa stare Avstrije pa — schwarz-rot-gold! Zanimiva menjava barv! Da so pri občinskih volitvah socialisti dobili 14 odbornikov. »Zveza delovnega ljudstva (klerikalci) pa je — 3, temu se ni treba čuditi! Značino je, da socialisti na tako častno zmago niti pripravljene niso bili. K tako častni zmagi so jim pripomogli meščani, ki so vsi do zadnjega volili — socialiste! Kaj hočete — normalna pot — od nemškega nacionalizma — v internacionalni socializem! Kako dobro se bo meščanom podal marksistični brevir! Vidim jih že v uhu, kako bodo za pečjo študirali nauk! Pripravljala se je sicer meščanska lista, toda ker meščani sami niso pokazali potrebne agilnosti, uradniki pa tudi niso vedeli, zakaj bi meščanom pripravljali — posili odborniške stolčke — je lista padla v vodo! Približno enak volilni rezultat je bil tudi v Dravogradu, malo boljši v Črni. Občinske volitve v Meziški dolini bodo prinesle enak izid! Ako se klerikalna stranka v Meziški dolini ne bo spametovala in nadalje vodila »samosvojo« politiko ter kjer je mogoče nastopala kontra, tedaj se narodnostne razmere na meji ne bodo mogle zboljšati. Ta nauk naj stranka upošteva v interesu naroda samega. Poraza je stranka sama kriva! Med izvoljenimi socialisti je nekaj pametnih mož, žal je, da je mnogo takih, ki so postali socialisti le iz opozicije proti bivšemu Lečnik-Kotnikovemu režimu ozir. proti Slovincem. Upamo, pa, da bodo prevladali treznejši elementi, ki še niso popolnoma pozabili, da jih je rodila slovenska mati in ki ne pričakujejo odrešenja od »Miesstalerbunda«. Če se bodo tega zavedali in se po tem

ravnali, pa bomo naprednjaki z njimi zadovoljni. Če bi pa za nje bil merodajen avstrijski veter, bomo seveda znali nastopiti! Volitev županabo to natančno pokazala! Tržani pa se bodo morali pač, kakor dozda vedno udati komandi iz tovarne. Vsaj tudi nimajo osebnosti, ki bi bila v stanu dati razmeram primerna navodila! Tako se zgodi vsakemu, ki se sam zaničuje!

Prevalje. Nemški Mihel je pričel dvigati svojo glavo. Treba je — kajpak — da popravi, kar je dozda zamudil, tako je menda povelje »Miesstalerbunda«. Od postanka Jugoslavije do zdaj imela je gospa Ahac na pročelju svoje hiše in gostilne pravičen slovenski napis. Ko pa je zdaj prenovila od znanj svojo hišo, je — gotovo po naročilu znanih svojih svetovalcev — prenovila tudi napis na hiši: Slovensko ime je zamenjala z nemško spakedranko. Ali se hoče s tem varovati »nemški« značaj hiše in — Meziške doline? Ali ni ta zamenjava napisa v zasmeh našemu narodnemu uradništvu, ki po večini zahaja v to gostilno, kjer se vršijo tudi vse večje prireditve naših društev? Ali res morejo tuji državljani nemoteno ironizirati našo javnost? Ako pa je gospa Ahac optirala za našo državo, ni li morala dokazati, da je — Slovenka in se je li upala optirati pod firmo nemške spakedranke? Ali nimajo naši faktorji in naše oblasti, v prvi vrsti občina toliko vpliva in moči, da zabranijo takoznane izzivanja? Kako neki bi postopali v enakem slučaju italijanski fašisti? Tuka j pa se nihče ne zmeni in naši ljubi nemški sodržavljani se še ob vsaki priliki pritožujejo, kako so zatirani v Jugoslaviji.

Mariborske vesti.

Maribor, 16. decembra 1922.

m Zborovanje hišnih posestnikov. Naše večerajšnje poročilo popravljamo v toliko, da poslanec Žebot ni govoril v nemškem, ampak v slovenskem jeziku.

m Prvo pomoč v nesreči proži skolaraj vedno rešilni oddelk gasilnega društva. Dan in noč je pripravljen pomagati svojemu bližnjemu. Zato je tudi dolžnost, da to človekoljubno institucijo po svojih močeh podpiramo. Dne 6. januarja priredi gasilno društvo z rešilnim oddelkom pri Götznu veselico in pričakuje, da bodo vsi sloji prispevali k uspehu. Preskrbljeno je za vsakogar. Zato pridite v občinskem številu.

m Podaljšanje policijske ure. Gostilničarji, ki nameravajo prositi za podaljšanje policijske ure, se opozarjajo, da je treba vlagati tozadevne prošnje 14 dni pred prireditvijo, ker pokrajinska uprava zakasnelo vloženi prošnji pod nobenim pogojem ne vzame v obzir. Policijski komisariat ima pravico podaljšanja samo za eno uro.

m Premeščenje glavne carinarnice iz Maribora v St. P.? Dne 23. decembra se je v Mariboru nenadoma javila komisija z nalogo, da izvrši priprave za premeščenje glavne carinarnice iz Maribora v St. P. Kompetenčni činitelji so takoj komisiji dokazali, da je iz terenskih razmer to nemogoče. Vendar se je komisija vsled višjega naloga podala na lice mesta ter končno isto ugotovila.

m Prostovoljna dražba znane Šoštarjeve gostilne v Mlinski ulici št. 15 se vrši v ponedeljek 18. decembra ob 10. uri dopoldne. Zeletj je, da pride gostilna v domače roke.

m Prednaznanilo. Silvestrov večer. Narodno železničarsko glasbeno društvo Drava priredi v nedeljo dne 31. decembra svoj običajni Silvestrov večer v vseh prostorih Narodnega doma z nalašč za ta večer pripravljenim spozredom. Podrobnosti slede.

m Načelno važna protidraginjska sodba. Na potu k ljubljanskemu sokolskemu zletu so se ustavili v Mariboru mnogi češki Sokoli, da si ogledajo mesto. Neki češki Sokol se je sprehajal po Slovenski ulici in opazil nadbrivnico tipično češko ime A. Zahradnik. Ker je čutil potrebo se obriti in ker je kot dober Čeh tudi v inozemstvu zvest narodnemu geslu »Svoji k svojim«, je vstopil v to češko brivnico in se dal obriti ter ostrici lase. G. Z. pa ni tako zavedel, da bi zani yelja-

lo geslo »Svoji k svojim« (ime češko, srce nemško), ni pa nasprotnik dobre češke valute. Ko je videl v rokah svojega rojaka češkosovaški denar, mu je zaračunal celih — 60 K. To se je češkemu gostu zdelo preveč, pa je g. Z. ovdal policiji. Ta je izročila stvar sodišču, ki je zaslišalo g. Z. in na to tudi nekega slovenskega brivca kot izvedenca. Zanimivo je, da je slednji odobril Zahradnikov račun, češ, bila je sobota in ob sobotah se za striženje las računa dvojna cena. Sodnik pa je kljub temu g. Zahradnika obsodil na 500 dinarjev globe in 24 ur zapora, ker se je postavil na stališče, da se plačuje delo, ki je v soboto enako kot v petek ali katerikoli drugi dan. Če se brivski ali katerikoli drugi dan dvojno.

m Aretacija. Naša policija je danes aretirala nekega Antona Dežmana iz Linceva pri Radovljici, ker je glasni policijskega obvestila iz Ljubljane dne 8. julija vlomil v hišo svojega brata ter mu odnesel razne predmete v vrednosti 14.000 K.

m Nevarni vlomilci pod ključem. Mariborska policija je aretirala te dni več nevarnih vlomilcev, ki so v zadnjem času ogrožali mesto in mestno okolico. Glavni storilec je nek Zagovec, znan kriminalističen tip, star 31 let. Radi vlomov in tatvin je bil že večkrat predkaznovan, zadnjič na 5 let ječe. Odsedel pa je samo dve leti, ker je bil pomilosten ter je šele septembra zapustil tukajšnje kaznilnico. V družbi z nekim Karlom Lesjakom in nekim Jurjevčičem je napravil načrt za razne vlome. Med drugimi so si izbrali za cilj svojega delovanja tudi trgovca Korsiča na Glavnem trgu št. 23. Kakih štirinajst dni prej si je Zagovec z Lesjakom ogledal stanovanje imenovanega trgovca, nato pa je Zagovec z Jurjevčičem izvršil vlom, pri čemur jima je padlo v roke 65.000 K denarja in za 3000 K raznega blaga. Po izvršenem vlamu je Zagovec pobegnil z Jurjevčičem preko meje domov k svojim starišem k sv. Ani pri Lučanah. Lesjaka je med tem zasačila roka pravice. Pa tudi Zagovec ni ušel. Sporazumno z avstrijskimi oblastmi je izvršila policija na njegovem domu hišno preiskavo, pri kateri so našli del ukradenega blaga, denar pa je Zagovec razdelil med svoje sestre in mater. Dočim je Jurjevčič srešno odnesel pete, je bil Zagovec pred kratkim aretiran ter izročen sodišču.

m Še ena firma pod ključem. V noči od 9. na 10. decembra je bil napaden v Libenau pri Gradcu posestnik Krotmaier iz Engelsdorfa od dveh neznanih storilcev, ki sta mu odvzela ves denar, ki ga je imel pri sebi. Dejanja sumljiva sta bila dva moža, ki so ju malo prej videli v neki tamošnji gostilni. Druga dne so od označenih osumljenecv aretirali nekega Muleca iz Mestnega vrha pri Ptujju, ki je bil že nešteto krat predkaznovan radi vlomov in tatvin. Izpovedal je, da mu je nekdo obljubil 5 milijonov kron, če ubije imenovanega posestnika. Svojega tovariša pa ni hotel izdati. Med tem pa je sprejela tukajšnja policija od orožništva na Bregu pri Ptujju prijavo.

da je bilo v tamošnji okolici izvršenih v zadnjem času več vlomov, katerih je osumljen nek Franc Simenko. Tudi orožništvo na Polzeli poroča, da je bil tam izvršen vlom. Včeraj je prišel iz Gradca detektiv, da poizve, ali ni morda tu kje Mulečov tovariš. Njegov popis se je popolnoma skladal z opisom osumljenega Simenka. Danes zjutraj pa so tega od vseh strani iskanega tička zasledili v Mariboru. Bil je takoj aretiran ter izročen oblastem. Osumljen je, da je izvršil oziroma da je soudeležen pri nekem umoru v Avstriji. Zadnje dni je bilo torej delovanje policije zelo uspešno in upati je, da bodo prenehali tudi razne tatvine in vlomi, ki so bili na dnevnem redu.

m Tatvina kolis. Te dni je bilo ukradeno zpred trgovine Korman v Gosposki ulici 7000 K vredno kolo trgovca Josipa Peča iz Podčetrka. — V petek krog 19. ure zvečer je ustavil stražnik v Slovenski ulici nekega Fr. Volmuta iz Frama, ker se mu je zdel sumljiv. Pri sebi je imel moško kolo. Ko sta se s stražnikom »pomenkovala« jo že primaha iz gostilne »Črni orek« nek Miha Pinter, češ, da mu je pred par minutami, ko je stopil v gostilno, bilo ukradeno kolo. Takoj je spoznal pri Volmutu najdeno kolo za svoje. Volmut je moral v zapor. Sumi se, da to ni prvo kolo, ki ga je skušal na ta način kupiti, toda sam noče ničesar priznati.

m Moderne plese proizvajata gđc. in gospod Pečnik v nedeljo popoldne v Klub Baru pri five o'clock tea.

m Kavarna v mestnem parku je jutri v ponedeljek do 1. ure zjutraj odprta. V nedeljo popoldne domači krofi.

m Hotel Halbwil. Danes nedelja kakor navadno jutranji in večerni koncert. Specialiteta guljaš.

m Božična darila. Opozarjamo na današnji oglas Zlate Brišnik.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sobota, 16. dec. Golgota, A.

Nedelja, 17. decembra ob 15. uri Akademija srednješolcev v proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva, izv.

Nedelja, 17. decembra Jalmuševčani, izv. (kuponi).

Sokolstvo.

o Članstvo se ponovno pozivlja, da poravnava svoje društvene prispevke do 17. decembra 1922 v društveni sobi v Narodnem domu ob uradnih urah. V smislu društvenih pravil § 7 se smatra vse članstvo, ki ne poravnava svojih obveznosti do blagajne, izstopivše iz društva.

Objave.

§ Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« vabi na odborovo sejo v torek dne 19. decembra ob 7. uri zvečer v klubovih prostorih gostilne »Kolo,« Koroška cesta.

Kultura in umetnost

x V. umetniška razstava kluba »Grahare«. Kolektivna razstava slik gosta Johanesa Heppergerja se odpre v nedeljo 17. t. m. ob 10. uri dopoldan v kazinski dvorani ter bo odprta do 2. januarja (ne do 7. kot smo včeraj pomotoma poročali). Razstava bo dostopna dnevno od 8. do 12. ter od 14. do 16. ure. Razstava bo obsegala 52 slik.

Porotno sodišče.

Maribor, 14. decembra 1922.

Nepošten sekvester.

L. 1920 je bil nastavljen na posestvu Janeza Vebra v Črnjevcih kot sekvester 42-letni Ivan Stuhec, posestnik v Murščaku. Jeseni leta 1921 je bil kot sekvester odstavljen, ker so se mu dokazale razne nepravilnosti, radi katerih se je zagovarjal pred poroto v poletnem zasedanju. Naknadno pa je še obtožen, da je poneveril iz izkupička za prodane pridelke še krog 100.000 K. Obtoženec krivdo v glavnem priznava. Sodba se glasi na poldrugo leto težke ječe.

Maribor, 15. decembra 1922.

Uboj.

Nedelja je na deželi že od nekdan dan vaških fantov. Dopoldne pri maši, popoldne pa v gostilni, kjer se pije, poje, pleše in — pretepa. Ko začne govoriti vino, se ožive stara sovraštva, ki navadno končajo v pretepu z več ali manj težkim izidom. Tako je bilo tudi

dne 27. avgusta v Školah (okraj Ptuj). V gostilni Franca Fermata se je zbral več fantov iz te vasi, ki so se po par popitih litrih začeli razgovarjati, kdo pride danes na vrsto, da ga pretepejo. Zedinili so se na najemnika Blaža Lubeja, ki je bil radi svoje izredne moči med fanti osovražen. Krog polnoči so fantje šli kropit nekega mriča v sosednjo vas Stražgojnce. Med potjo jim prideta nasproti Simon Lubej in Franc Mihelak. Današnji obtoženec, 22-letni Janez Kmetec in Franc Fakin sta ju brez povoda napadla ter najprej pretepla Franca Mihelaka, dočim je Simon Lubej zbežal in poklical svojega polbrata Antona Cremšaka, ki ji v bližini vasoval. Anton Cremšak je prišel na dvorišče Grayfove hiše. Na mostu pred hišo so se ustavili obdolženec in še par drugih fantov. Ko so zapazili Antona Cremšaka s polbratom, so stopili k njima na dvorišče. Cremšak jih je opozoril, naj bodo mirni in naj ga puste pri miru. V tem pa je Janez Kmetec potegnil nož, se zakadil pri Cremšaku in mu zasadil nož v desno stran prsi. Po kratkem pretepu sta se morala napadena umakniti premoči: Anton Cremšak je prišel samo do kolarnice, kjer je obležal, dva dni nato pa je vsled izkrvavljenja umrl. Pri zaslišanju je še izpovedal, da ga je zabodel današnji obtoženec. Obdolženec se zagovarja, da je še le po pretepu odprl nož ter pravi, da je rajnega Cremšaka morda kdo drugi zabodel. Porotniki so z 9 glasovi potrdili krivdo. Sodba se glasi na 4 leta težke ječe.

Grajska klet

ob priliki nje izročitve gospodu Slahta

- dne 16. decembra 1922 -

Kaj zopet se občinstvo zbira,
Kaj vse hiti tje v Grajsko klet?
Izvrstna godba tam že svira,
Kaj vendar novega je spet? —

Nič novega se ni zgodilo,
Ostala klet je kot doslej,
Izborno jelo in pa pilo
Se bode tudi za naprej.

Na tihem in brez vse reklame
Naš vrli Gjuro gre v penzjon,
In vodstvo kleti pa prevzame
Izkušen njegov kompanjon.

In danes kleti vodstvo novo
Se prvič bo predstavilo,
Zato pa klet nocoj gotovo
Občinstvo bo napolnilo.

Obenem rojstni dan praznuje
Se kralja nam preslavnega,
Kar pač z veseljem napolnjuje
Srcé Slovenca vsakega.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalje.)

(101)

Ali fotograf je kanil posneti baš sestopanje in je protestiral.

»Maknite se,« je velel Allan. »Ostavite streho. Ne počenjajte neumnosti!«

Fotograf je vrgel jermen čez ramo in se pomaknil čez doprsnik.

»Saj imate samo Vi pravico, goniti me s strehe, ki je Vaša, gospod Allan,« je dejal globoko užaljen in se počasi spuščal navdol. In ko se je videla samo še njegova glava, je dodal: »Da pa ste govorili o neumnosti, gospod Allan, obžalujem. Vaše besede so me iznenadile.«

Za fotografom se je čez doprsnik na festvo plazil Lion, ki je po njej navdol stopajoč strahoma gledoval podse, nato je prekobil in jel stopati Strom, potlej Allan in nazadnje častnik.

Stopati jim je bilo osem nadstropij, približno sto festvenih klinov navdol. Dim je bil tukaj redek, toda niže dolj so bili klini tako na debelo pokriti z ledom, da jih je bilo komaj še moči oprijemati. Nenehoma je

po njih pršlo, a pršavica je na oblačilih in obrazih takoj zmrzovala v ledenice.

Po strelah in oknih sosesčine je bilo vse pikčasto od radovednežev, gledajočih sestopanje, ki je bilo nevarnejše videti nego je bilo v resnici.

Dospeli so brez nezdode vsi na streho Mercantile Safe Companyje, in tam je že čakal oni fotograf in sukral ročico svojega aparata.

Streha je bila podobna ledniku in Allanu se je približal leden rtiček. To je bil zapovednik Kelly. Pomenek, ki sta ga imela med seboj ta dva stara znanca in ki ga je bilo še tisti večer čitati po vseh novinah, se je glasil:

Kelly: »I am glad I got you down, Mac!«

Allan: »Thanks, Bill!«

12.

Pri tem velikanskem požaru, enem največjih, kar se jih je v Newyorku kdaj prigodilo, je, čudo, prečudo! smrt storilo samo šest oseb:

Joshua Gilmor, blagajnični sluga. Ogenj ga je zateel v jeklenici z blagajnikom Reichhardtom in blagajničnim načelnikom Websterom vred. Varstvene železne zatvornice so prežagali, razdejali, Reichhardt in Webstera oteli. Ko pa so hoteli izvleči Gilmora, je zatvornico zasul plaz ravsula in ledu. Gilmor je k zatvornici primrznil.

Arhitekta Capelli in O'Brien. Skočila sta s 15. nadstropja in obležala na cesti razškrpljena. Gasilec Rivet, pred čigar nogami sta se njeni telesi razbutnili in kateremu je grozni prizor pretresel živce, je tri dni nato umrl od strahu.

Commaider Day. Ko se je v tretjem nadstropju vdrl pod, je padel v globočino in so ga podrtine ubile.

Groom Sin, Kitajec. Pri pospravljanju razvalin so našli veliko kepo ledu. Ko so jo razbili, jih je vse pretresla groza: pokazalo se je, da je bil v njej petnajstletni Kitajec Sin. Na sebi je imel svoj lični vlnišnivi frak in na glavi čepko s črkami A. T. S.

Po junaško je ravnal strojinik Jim Buttler. Buttler je vdrl v goreče poslopje in pogasil vseh osem zakurjenih kotlov, ne da bi bil kolčkej splašen, čeprav je nad njim divjal požar. Preubranil je eksplozijo kotlov, ki bi lahko postala usodna. Jim je storil svojo dolžnost in ni iskal nikakršne hvale. Tako nespameten pa ni bil, da bi zavrnil ponudbo nekega managera, ki ga je potem ob mesečni plači 2000 dolarjev vlačil po vsej Ameriki, da je nastopal v concerthallah. Skozi tri mesece je Buttler večer za večerom popeval svojo pesemco:

»Jaz sem Jim, machinist družbe A. T. S. —
Plamenie vad' inenoi vñhri,
A jaz si rečem: Jim, pogasi svoje kotle ...«

ARKO COGNAC MEDICINAL

Po vsem Newyorku se je razlegel požarni hrup in je dišalo po smrdu.

Ko se je čad s pogorišča še valil prek Downtowna in so se s sivoga neba še usipali poogleneli kosi papirja, so novine že razkazovale goreči building. Kelleyjeve boreče se bataljone, posnetke oseb, katere so se pri požaru ponesrečile, sestopanje Allana in tistih, ki so bili z njim.

Razglašalo se je, da je sindikat mrtvih. Požar je bil prvoredna upepelitev. Škoda je bila navzlic zavarovalnim vsotam neizmerna. Še usodnejši pa je bil nered, ki sta ga napravila pobesneta druhal in ogenj. Na milijone pisem, pobotnic in črtežev je bilo uničenih.

Po ameriškem zakonu se morajo občni zbori vršiti prvi torek v letu. Ta torek je bil četrti dan po požaru, in sindikat je tega dne proglasil konkurs.

To je bil konec. Še na isti večer, ko se je proglasil konkurs, se je pred Central-Park-Hotelom, kjer je bil nastanjen Allan, zbrala troja sodrge ter izžvižgalavala in kričala. Manager se je zbal za svoje prozornice in je pred Allana položil pisma, v katerih so se čitale grožnje, da bodo hotel razstrelili, če bo Allan še kaj časa v njem.

Allan se je bridko, zaničljivo nasmehnil in mu pisma vrnil. »Sem razumel!« Preselil se je pod tujim imenom v Palace-Hotel. Ali naslednjega dne je moral ostaviti tudi Palace. Tri dni nato ga ni maral sprejeti noben newyorški hotel več! Prav tisti hoteli, ki bi pred tem na cesto postavili vsakega vladarja, če bi bil Allan pozelel, dobiti njegove sobe, so mu zdaj zapirali vrata.

Allan je bil prisiljen, Newyork ostaviti. V Mac City se ni mogel preseliti, ker so zagrozili, da bodo predorsko mesto zažgali, brž ko se tam pojavi. Zato se je z nočnim vlakom odpeljal v Buffalo. Maca Allana Steel Works je stražila policija. Pa ni moglo ostati dolgo časa prikrito, da je Allan tam. Zagrozili so, da bodo Steel Works razstrelili. Da bi bilo kaj denarja, je bil Allan svoje ieklarne do zadnjega žreblija zastavil Mrs. Brown, oni bogati odrtnici. Nič več niso bile njegova lastnina in jih ni smel pripraviti v nevarnost. Premestil se je v Chicago. Toda tudi v Chicagu jih je bilo na stotisoče, ki so s predorom izgubili denar. Pregnali so ga i otdod. Prozornice hotela so v noči pobili s streli.

(Dalje prihodnjic.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti

PALMA
Kaučuk potpetnike in potplate

2379 10-6

Redne prekomorske zveze

iz Bremena preko Southampton, Sherbourg v New-York s krasnimi zelo udobnimi ameriškimi državnimi parobrodi družbe UNITED STATES LINES.

Parniki odplovejo sledeče:

America 3. jan. 7. febr.
President Roosevelt . 6. jan. 14. febr.
President Harding . . 17. jan. 28. febr.
George Washington . 21. febr. 28. marca
Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje

UNITED STATES LINES

Beograd, Travnička ulica 1
in vse pomembne potniške pisarne.

Zahtevajte conike in paroplovni red št. 148

Ustanovljeno leta 1882 Zlata kolajna 1922

V vsakovrstne in trpežne
ČEVLJE

izdeluje v lastni delavnici
IVAN KROIS

Maribor, Koroška cesta šte. 18 2474

Priporočam p. n. odjemalcem mojo bogato zalogo prvovrstne banatske moke kakor drugo specerijo po zmernih cenah

R. RANTNER

trgovina s specerijo 2517
Maribor, Koroška cesta šte. 8

AMERIKANSKI

In angleški

Singer šivalni stroji

Singer igle in nadomestni deli. Lastna mehanična delavnica.

Singer otle, nitil, svila itd.

Prodaja na obroke.

Singer šivalni stroji Bourn & Co., Newyork.

Centrala za krajevino SKS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnice: MARIBOR, Solska ulica šte. 2, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Velcs, Bitolj, Kragujevac, Zaječar in Stip. 341

Zastopstvo so v vseh večjih mestih.

Dne 18. decembra 1922

se vrši v skladišču šte. II. glavne carinarnice v Mariboru ob 9. predpoldne 2540

javna prodaja raznovrstne robe

Leseno pohištvo

Železno pohištvo

Tapetn. pohištvo

Pisarn. pohištvo

Posteljna oprava

Preproge

Zavesa

Blago za pohištvo

Posteljno perje

izvredna nizka cena v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gospodna ulica št. 80

Pišhanova biva.

60 Svoboda ogladi

Geniil brezplačno!

Moblovana goba s hrano se odda. Naslov nove uprave. 2495 2-2

Bogata zaloga naveškov za božična drevesca priporočila trgovina R. Schweighofer, Maribor, Koroška cesta št. 9. 2485 3-2

**Zahtevajte
POVSOD, TABOR!**

SOBOTA DANES SOBOTA

DANES

Ob priliki krstne slave

**Njeg. Veličanstva
svečani koncert**

ojačen orkester

4 1/2 V NEDELJO 4 1/2

FIVE O' CLOCK TEA

s plesnimi produkcijami
gosp. Pečnika.

2585

Priložnostni nakup!

Čevlji, lastni izdelki, črni in rumeni, moški Din 185, ženski 160 Din, pri FRANCU NEUBAUERJU, čevljar, Gosposka ulica 33, Maribor. 2125

Največja izbira božičnih daril v modni veletrgovini H. J. TURAD :: MARIBOR ::
Aleksandrova cesta 7

Najugodnejši nakup

Raglanl za gospode

zimске suknje,
modne obleke,
športne hlače,
šifon, ceftir,
srajce za frak,

špodnje hlače,

nogavice,
veznice,
samoveznice iz
svile in pletene,
rokavice in gamaše,

Damski plašči
plašči,
večerno obleke,
spalne suknje,
krila,
bluze,
predpasniki,
špodnja krila,
damsko perilo,

Kostimi za dečke

raglanl za dečke,
suknje za otroke in
deklice,
oblekce,
predpasniki,

perilo za otroke in

deklice,
trikotaža,
volneni izdelki,
šali, čepice, svikerji,
gamaše, nogavice in rokavice.

2510

Boe iz kožuovine, jopice iz kože, kožni plašči, modno blago, šalica, parijant, šifon in platneni izdelki po zmernih cenah.
Velika zaloga vseh vrst čevljev za dame, gospode in otroke, čevlji za dečke, galoše in čevlji za sneg. Moderanl čevlji za otroke in mlade ženske.

**Zaloga čevljev
lastnega izdelka**

Dragotin Roglič, Koroška cesta šte. 19, Maribor
Komisijska zaloga pri Betki Lešnik, Gosposka ul. 14

:: „KARO“ ::
varstvena znamka

Primerna božična darila

Usnjati jopiči, raglani, obleke za gospode in dečke, modne in kratke hlače.

Naročila po meri se izvrše hitro in elegantno.

Franc Cverlin, krojaški mojster
Maribor, Aleksandrova cesta 28. 2492

Redka prilika.

Proda se skoro nova in moderno zgrajena tro-nadstropna hiša s pročeljem na ulico in z velikim dvoriščem na najlepšem kraju v bližini državnega kolodvora v Zagrebu, Senoia ulica. Kupec dobi lahko tudi stanovanje. Pismene ponudbe na Zagreb, pretinac 118, ustmene pa Senoia ulica 16, II. nadstropje, Josip Pavešić. 2516 3-2

Zage in stroje za obdelovanje lesa

vsake vrste, s tečaji na kroglice (Kugellager) razpošilja takoj iz jugoslov. skladišča prvovrstne kakovosti in po najnižjih tovarniških cenah. Tovarna strojev 10-1 2305

Welker-Werke
Wien XIII., Breitenseestraße 56

Jugoslovenska švicarska industrija čreves d. d. (preje Josip Pavešić)

Zagreb, na Kanalu 48.

Veliko skladišče govejih suhih in soljenih tankih čreves (Bandeldarm) in strogo sortiranih debelih soljenih ter ovčjih in svinjskih čreves (Saitling), kakor tudi čreves za klobasarje (Kesselrot). — Razprodaja na veliko in malo. — Išče se zastopnike za provinco. 2515 3-2

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

Ljudmila Jackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

srajce, hlače, pyjame, opreme za neveste, otroško perilo, kombinacije itd. izdeluje po najnižjih dnevnih cenah

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor**, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

Božična darila

Preproge
Zavese 2349 10-7
Odeje
Pregrinjala
Kožuhi
Podobe
Lesene svetilke
Kristalni kozarci
Umetni porcelan
Pohištvo

Naivečja izbira
Znižane cene

Trgovina pohištva
KAROL PREIS
MARIBOR
Gosposka ul. 20

Ceniki zastoni
Ogled prost

POZORI!
Zimske in športne obleke, raglani, površnice, damske kostume in plašče izdeluje najceneje in po najmodernejšem kroju **Dominik Fabjančič** Jurčičeva ulica 5/L 2050

Plaste, impregnirane za vozove od 6 do 30 m², 1 m² K 290

Konjske plaste s kometšpico, komad K 1400

Konjske štrange par K 80

Vrvi za zvonove, kleti in studence v vsaki dolgoti in debelosti, kg K 160

Zičnate žimnice (Draht-einsätze) po K 600

in drugo manufakturno blago 2508 2-2
priporoča

Alojzij Gniušek
manufaktura
Maribor, Glavni trg 16.

Zamenjava stanovanja.

Snažno stanovanje v Sodni ulici z eno sobo in kuhinjo se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo, event. tudi v okolici. Naslov pove uprava.

Kjese kupi najboljšo in najcenejšo igračko za otroke?

Punčke, živali, različne igre, otroške hišice za zidati, trdnjave, prodajalne, kuhinje i. t. d. Okraske za božična drevesca, ročna dela, spominke, fotografske in kino aparate, obrabljene in nove, se dobi pri

C. Th. Meyer, Maribor,
Gosposka ulica št. 39.

Preprodajalci popust. 2475 2-2

Najprimernejša božična in novoletna darila

so le stvari, katere vsakdo in vsak dan rabi in to so:

DENAR
nice, listnice, tobačnice, kovčegi, kasete, damske torbice itd. Vse to se v 2449 največji izberi dobi pri 6-3

Ivanu Kravos, Aleksandrova 13, ozir. Cankarjeva 1.

Širite povsod naš list!

Domači čevlji v vseh velikostih, čevlji za dame in gospode, 2824
plesni čevlji v najmodernejših in najelegantnejših oblikah se dobe po najnižjih cenah pri
ANICI TRAUN MARIBOR Grajski trg št. 1

ali direktno pri: 2403

BIJERNO BIJELI ZUBI JAMO OD ZUBNE PASTE ZANTJEVAJE JAMO OVI MARRU

LAMPRON
DOBIJE JE SVAGDJE

Lamprom-razpošiljalnica Maribor, Gosposka 2.

SLAVENSKA BANKA

D. D.

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta šte. 11
(preje Jugoslovenska Union-Banka, oziroma Mariborska eskomptna banka.)

Zagreb Ljubljana Beograd

Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Sombor, Sušak, Sabac, Sibenik, Skofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

AFILIACIJE:

Budapest: Balkan Bank r. t.

Split: Jugoslovenska Industrijska banka. 1933

Wien: Bankhaus Milian Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve
ca. K 200,000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

NEMA PROVALNIKA, KOJI BI PROBIO VIDA KOVIČEV ČELIČNI KAPAK, NITI IMA SUNCA KOJE BI PRODRLO KROZ VIDA KOVIČEVE SPECIJALNE ZASTORE!

PRVA JUGOSLAVENSKA TVORNICA ŽALUZIJA, ROLETA, DRVENIH I ČELIČNIH KAPAKA I SUNČANIH ZASTORA

G. SKRBIČ
NASLJEDNICI
BRAČA VIDA KOVIČ
ZAGREB
ILICA 40. OŠOVANA 1889 GOD.

TELEFON: POSLOVNICA 4-02 TVORNICA 23-19

Na naslov gosp. Bratož-u RESTAVRACIJA „MARIBOR“

Ni res, da smo grajali čez Vaša vina, nasprotno pa smo hvalili Vašega traminca in dalmatinsko vino ter Vam odkrito povemo, da dokler bode te takšna vina in po takšni ceni točili, se Vam ni treba bati konkurence.

Toliko resnici na ljubo. 2539
Strosser, Pirhan in prof. Bubanič.

Mala oznanila.

Iščem za dljaka višjega razreda stanovanje in hrano. Naslov v upravi. 2454 3-2

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 3

Prodajam po izredno nizkih cenah pohištvo in sicer: Mize, stole, sobno in kuhinjsko opremo, steklene omare (vitrine), staro pohištvo, rezljane skrinje, lepo vložene tabernakle, italij. rezonančno salongarniture bogate izrezljano in z govejim usnjem, posode iz porcelana, različne steklenice, stare ure, vaze, razni nakit, slike, preproge, otroški avto. F. Vincetič, Maribor, Gosposka ulica št. 27. 2438 3-2

Prva slovenska pekarna Anton Strausgill dediči v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu za najokusnejši rženi, beli in mlečni kruh ter najfinejše pecivo za čaj in kavo. 2501

Mala oznanila.

Jurist s parletno konceptno prakso išče službo za popoldne. Obvlada več jezikov. Ponudbe na upravo pod „Popoldne“. 2521

Spedijski uradnik, zmežen vodstva spedijskega podjetja, slov., hrv., nemški korespondent, knjigovodja, ki govori francoski in italijanski, neodpovedano nastavljen, išče s 1. januarjem novo službo. — Dopisi pod „Bodočnost 1. januar“ na upravo. 2537

Mlajši, inteligenen in priden uradnik, bivajoč tukaj, se išče za podružnico tovarne v Mariboru. Želi se teoretično in praktično znanje elektrotehnične stroje ter znanje jezikov. Najbolje reference so pogoj. Za zmognega in delavnega gospoda je zagotovljeno najboljšo napredovanje. Dopisi pod „Merilni aparati“ na upravo lista. 2484 2-2

Hiša in gospodarsko poslopje z lepim vrtom in sadonosnikom, tik okrajne ceste, se radi družinskih razmer po zelo niski ceni prodaja. Prodaja je nujna. Poiznala se dobe v gostilni Amer, Sv. Martin pri Vurbergu. 2 22

Eksportni akademik z banane prakso išče službo v večjem podjetju. Cenjene ponudbe s pogoji pod „1. januar“ na upravo „Tabora“. 2520

Ločna gospa želi iti za gospodinjstvo k samostojnemu boljšemu gospodu, oziroma hišno oskrbnico. Poizve se v upravi lista. 2523

Meblavana soba s hrano se odda takoj dvema gospodoma. Naslov se izve v upravi. 2524

Prodaja se dobro ideča trgovina z mešanim blagom v sredini mesta pod jako dobrimi pogoji in niski ceni. Ponudba pod „Ugodno ležanje“ glavna pošta Maribor. 2518

Gostilna „Pri treh ribnikih“, Vsake nedelje koncert. Začetek ob 15. uri. Se priporoča Karel Priščič. 2532

Glasovir, skoraj nov, s palisandrovim lesom obložen, klaviatura iz slonove kosti, se prodaja. Židovska ulica št. 1. I. nestr. 2536

Palca pristne voljeje pasme se prodaja. Slovenska ulica št. 10. K. Tičar. 2503 2-2

Božično darilo! Pristni kanarčki „Harzer“, dobri pevci! se po ceni oddajajo. Ghegova ulica 10 (stara kolonija). 2527

Prodaja se kompletna otročja postelja in zimska suknja. Poizve se v upravi. 2526

Stavbana parcela v koroškem predmestju, kvadr. met. D 22, se prodaja. Vprašati: Slovenska ulica 37-I. I. C. 2529 2-1

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjarin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Dve obleke, zelo malo rabljene, se ceno prodajo. Poizve se Krekova ulica 8, II. nestr. desno. 2507 2-2

Vila z vrtom v Ljubljani se zamenja z vilo ali hišo z vrtom v Mariboru. Ponudbe pod „Vila v Ljubljani“ na upravo „Tabora“. 2499 2-2

Stara oprema se predala za bračarijo se po ceni prodaja. Aleksandrova cesta št. 61. 2497 3-2

FILMSKA REKLAMA

na gradu

se cenjenemu občinstvu priporoča

za božična in novoletna voščila.

Za 14 dnevno predstavljanje 125 dinarjev. — 2533
„FILM“ Slovenska ul. 15.

Primerna božična darila steklovine in porcelana

priporoča

2502

ERNST GERT, MARIBOR GOSPOSKA ULICA 13.

Steklovine, porcelan, kamni izdelki in okvirji.
Prevzame se vsa steklarska dela.

Dnevno sveže

gojene in mesnate

gosi, purani in poulards.

Delikateseter specerijsko blago, velika zaloga najfinejših likerjev, medicinalnega konjaka, ruma, čaja in čajnega masla po najnižjih cenah

pri tvrdki **Vračarič in Sorn**
2531 Maribor, Jurčičeva ulica 11

NAJLEPSA božična darila priporoča ZLATA BRISNIK, Slovenska ul. 10.

2530 2-1

Kdor želi

biti dobre volje za praznike, naj poskusi kapljico iz kleti d. d. vinogradnikov „Vinaria“ v Ptuj. Glavna zaloga boteljk v novi trgovini **Jaš in Lesjak** MARIBOR, Solska ulica št. 2.

KJE kupim najcenejša in najpripravnejša božična in novoletna darila?

<p>Zaloga pohištva Ernst Zelenka Maribor, Solska ulica 5 priporoča bogato zalogo spalnic, jedilnic, klub-garnitur itd. Za zaročence posebne ugodnosti.</p>	<p>Galanterija in igrače Bogata izbira Velika božična razstava v I. nadstropju JOS. MARTINZ Gosposka ulica 18.</p>	<p>Uvoz in izvoz M. Samida Maribor, Stolni trg 8</p>	<p>Perilo, nogavice in razno manufakturno blago M. FELDIN, MARIBOR Grajski trg 1 Vetrinjska ul.</p>
<p>Dežniki, palice in „Karo“-čevlje B. Lešnik Gosposka ulica 14</p>	<p>I. Baloh, Grajski trg 3 Maribor Stojala za cvetilce, stojala za šivanje, razne parfumerije i. t. d.</p>	<p>Steklenina in porcelan Fr. Bernharda sin, lastnik Gustav Bernhard Maribor, Aleksandrova c. 17</p>	<p>Zaloga čevljev izdelovalnica obutev vseh vrst D. Roglič, Maribor Koroška cesta 19. Tel. 157. Varstv. znamka: „Karo“.</p>
<p>Modno, manufakturno laneno, svileni in volneno blago, kakor tudi perilo in zgotovljene obleke za gospode, dame in otroke, kupite najceneje pri tvrdki J. N. Šošarič Maribor, Aleksandrova cesta 13.</p>	<p>Fotografije Povečave, akvarelni portreti, posnetki ofrok, športni posnetki Fotogr. ateljeje Vladimir Vlašič Maribor, Gosposka ulica 25.</p>	<p>Glasba Velika zaloga glasbil in muzikalij. Pri ljubljene edicije: „Sang und Klang“ in muzikalni biseri (9 zvezkov), muzikalna kramljanja itd. Jos. Höfer, Maribor Solska ulica.</p>	<p>Pohištvo in preproge umetni porcelan in kristal, podobe, zavese, odeje, lesene svetiljke v veliki zalogi. Reducirane cene. Trgovska hiša Karol Preis Maribor, Gosposka ulica 20.</p>